

BESLUT OM BILDANDE AV NORRSKOGENS NATURRESERVAT, NORRTÄLJE KOMMUN

(3 bilagor)

Administrativa uppgifter om naturreservatet

Reservatets namn	Norrskogens naturreservat
RegDosID	2014292
Kommun	Norrtälje
Socken	Lohärad
Församling	Lohärad
Naturgeografisk region	Svealands sprickdalsterräng med lerslättsdalar och sjöbäcken
Karta och läge	Fastighetskartan 119 80, Terrängkartan 11 J NV. Reservatet ligger drygt 15 km NV om Norrtälje, ca 200 meter från sjön Erkens nordvästra strand
Fastigheter	Del av Kristineholm 1:3 (fastighetsreglering pågår)
Markägare	Naturvårdsverket
Area	Cirka 20,4 ha
Reservatsförvaltare	Länsstyrelsen

BESLUT

Med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken beslutar Länsstyrelsen att förklara det område som avgränsats på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat.

Reservatets namn ska vara *Norrskogens naturreservat*.

Syftet med reservatet ska vara att bevara ett för naturvården värdefullt skogsområde med dess skyddsvärda växt- och djurliv. Den biologiska mångfalden knuten till kalkpåverkade blandsumpskogar och örtrika granskogar ska bevaras.

Beslut

Datum
2009-03-12

Beteckning
18513-2001-30439
0188-02-070

Syftet uppnås genom att:

- Områdets skogsmarker med dess skyddsvärda växt- och djurliv i huvudsak lämnas till fri utveckling genom att inga skogliga åtgärder utförs, med undantag för eventuella insatser av naturvårdsskäl,
- området inte utsätts för ingrepp som påverkar hydrologin negativt.

Prioriterade bevarandevärden

- Sumpskogsmiljön med en stor andel lövträd, rörligt markvatten och värdefull kryptogamflora och landmolluskfauna
- Den kalkpåverkade och örtrika barrskogen.

Reservatsföreskrifter

För att tillgodose syftet med reservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken och 22 § i förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla i reservatet.

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark och vattenområde

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och andra författningar är det förbjudet att

1. avverka eller skada träd och buskar eller utföra annan skoglig åtgärd,
2. ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle,
3. gräva, spränga, schakta, dika, utfylla, tippa eller utföra annan mark-bearbetning,
4. framföra motordrivet fordon annat än terrängskoter eller traktor i samband med uttransport av fällt högvilt,
5. anlägga väg eller parkeringsplats,
6. uppföra byggnad, mast, torn eller annan anläggning eller anordna upplag,
7. dra fram mark- eller luftledning,
8. kalka, använda kemiska bekämpningsmedel eller gödselmedel,
9. införa för området främmande växt- eller djurart,
10. sätta upp skylt, plakat, affisch eller liknande anordning,

Beslut

Datum
2009-03-12

Beteckning
18513-2001-30439
0188-02-070

11. utan Länsstyrelsens tillstånd anlägga stig.

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken om skyldighet att tåla visst intrång

Markägare, arrendator och annan innehavare av särskild rätt till marken förpliktigas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet

1. utmärkning av reservatets gränser samt uppsättning av reservatsskyltar och övriga upplysningsskyltar,
2. naturvårdande röjning, gallring och luckhuggning enligt bifogad skötselplan. Eventuella intäkter från avverkat virke tillfaller förvaltaren,
3. undersökningar av växt- och djurlivet och övriga naturförhållanden i reservatet.

C. Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och andra författningar är det för allmänheten förbjudet att

1. gräva, hacka, spränga eller på annat sätt skada berg, jord eller sten,
2. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar eller gräva upp växter,
3. elda.

Föreskrifterna under A och C ska inte utgöra hinder för reservatsförvaltaren att utföra de åtgärder som behövs för reservatets skötsel enligt bifogad skötselplan.

Föreskrifternas ikraftträdande

Föreskrifterna träder i kraft tre veckor efter den dag då författningen utkom från trycket i länets författningssamling.

Skötsel och förvaltning

Med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer Länsstyrelsen bifogad skötselplan (bilaga 2) med mål, riktlinjer och åtgärder för reservatets skötsel och förvaltning.

Beslut

Datum
2009-03-12

Beteckning
18513-2001-30439
0188-02-070

I enlighet med 2 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. är Länsstyrelsen i Stockholms län förvaltare i naturvårdshänseende för naturreservatet.

Upplysningar

Länsstyrelsen erinrar om övriga bestämmelser till skydd för naturmiljön, av vilka kan nämnas följande:

- Bestämmelserna i 16 § lagen (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter om att hundar under tiden 1 mars - 20 augusti inte får löpa lösa i marker där det finns vilt. Under den övriga tiden av året skall hundar hållas under sådan tillsyn att de hindras från att driva eller förfölja vilt, när de inte används vid jakt.
- Terrängkörningsförbudet i terrängkörningslagen (1975:1313).
- Fridlysningsbestämmelserna. Alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon är fredade enligt jaktlagen. Vissa andra växt- och djurarter är fridlysta enligt 8 kap. miljöbalken och artskyddsförordningen (2007:845).
- Förbudet mot nedskräpning enligt 15 kap. 30 § i miljöbalken.

SKÄLEN FÖR LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Beskrivning av området

Norrskogens naturreservat ligger nordväst om sjön Erken i Norrtälje kommun, drygt 15 kilometer nordväst om Norrtälje och cirka 3 kilometer söder om Edsbro. Reservatet omfattar cirka 20,4 hektar.

Reservatet består av blandsumpskog, lövsumpskog och grandominerad barrskog på blockrik, kalkpåverkad mark. I området finns vattendrag/diken, källdrag och översilad mark. Kalkförekomsten i moränen har lett till att området är mycket artrikt och att fältskiktet till stor del består av örter. Ytterligare faktorer som bidrar till områdets artrikedom och höga naturvärden är den goda tillgången på gamla grova barr- och lövträd och död ved i olika stadier av förmultning, förekomsten av rörligt markvatten och den höga och jämna luftfuktigheten.

Gran dominerar fastmarkspartierna. På de fuktiga markerna längs med vattendragen och diken samt i sänkorna växer i huvudsak gran och klibbal, med inslag av bland annat *ask*, *björk* och *tall*. I buskskiktet påträffas *brakved*, *hagg*, *måbär* och *skogstry*. Vanliga arter i fältskiktet är *harsyra*, *revsmörblomma*, *vitsippa*, *ekbräken*, *majbräken*, *nordbräken* och *skogsbräken*. Andra arter som påträffas i

Beslut

Datum
2009-03-12

Beteckning
18513-2001-30439
0188-02-070

förhållandevis riklig mängd är *dvärghäxört*, *frossört*, *gullpudra*, *hässlebrodd*, *myskmadra*, *ormbär*, *rankstarr*, *storrams*, *stinksyska*, *skogssallat*, *springkorn*, *tandrot*, *trolldruva* och *vårärt*.

Moss- och lavfloran i området är artrik med förekomst av flera rödlistade arter, exempelvis *aspfjädermossa* som påträffas på ett antal askar och aspar. I området växer också bland annat signalarterna *gammelgranslav*, *kattfotslav*, *stubbspretmossa*, *trubbfjädermossa* och *grön sköldmossa*, som omfattas av EU:s art- och habitatdirektiv, samt de rödlistade lavarerna *aspgelélav*, *skorpgelélav*, *rödbrun blekspik* och *violettgå tagellav*.

Norrskogen är en värdefull svamplokal. Vid ett och samma tillfälle 1997 påträffades inte mindre än 144 svamparter. Några av de mer krävande arter som förekommer i området är den rödlistade gränstickan (*Phellinus nigrolimitatus*) samt pluggrattskivlingen (*Clitocybe alexandri*). Signalarter som är kända från området är bland annat granticka (*Phellinus chrysoloma*), kragjordstjärna (*Gaeastrum triplex*), svavelrisk (*Lactarius scrobiculatus*) och vedticka (*Antrodia pulvinascens*). I området finns både surmarksarter och kalkgynnade arter.

Den goda och kontinuerliga tillgången på grova träd och död ved och den rika örtfloran i Norrskogen skapar förutsättningar för en stor artrikedom vad gäller insekter. I området har bland annat tre rödlistade mätararter påträffats: gulryggig fältmätare (*Ecliptopera capitata*), nätådrig parkmätare (*Eustroma reticulata*) och springkornfältmätare (*Xanthorhoe birivata*). Samtliga har *springkorn* som värdväxt vilken i sin tur är beroende av de rådande hydrologiska förhållandena.

Inslaget av kalk i moränen har lett till att Norrskogen hyser en rik molluskfauna. Vid ett inventeringstillfälle 1997 påträffades 27 arter, varav flera småformer snäckor vilket tyder på lång skoglig kontinuitet. Av särskilt intresse är den kalkkrävande, rödlistade arten större agatsnäcka (*Cochlicopa nitens*), som förekommer med en livskraftig population i området. Arten är bara känd från omkring tio lokaler i Uppland. Den förekommer främst i rika kärrskogar och kalkkärr och kräver en stabil miljö.

Bland häckande fåglar som noterats i eller i direkt anslutning till Norrskogen kan bland annat nämnas *mindre flugsnappare*, *duvhök*, *gårdsmyg*, *gransångare* och *grönsångare*.

Länsstyrelsens bedömning

Bakgrund

Norrskogens naturvärden har länge varit kända och har uppmärksamats i flera sammanhang. Området har pekats ut i Skogsstyrelsens nyckelbiotopinventering respektive sumpskogsinventering och har tilldelats högsta naturvärdesklass i den riksomfattande våtmarksinventeringen. Norrskogen är också en del i ett riks-

Beslut

Datum
2009-03-12

Beteckning
18513-2001-30439
0188-02-070

intresse för naturvärden som omfattar sjön Erken med omgivande skogar och jordbruksbygder. I området finns flera rödlistade och hänsynskrävande växt- och djurarter. Området är även hydrologiskt intressant genom den källpåverkan som finns på flera platser. De värdefullaste delarna av området omfattas av två naturvårdsavtal, ett som gäller i 10 år från 1998 och ett som gäller i 50 år från 1997. Länsstyrelsen bedömer dock att detta i ett längre perspektiv inte räcker för att bevara och stärka områdets naturvärden. Skogsavverkningar och annan exploatering skulle innebära att områdets naturvärden skulle äventyras. Med anledning av detta har Länsstyrelsen tagit upp frågan om bildande av ett naturreservat. Det kan noteras att det 10-åriga naturvårdsavtalet har löpt ut och att det 50-åriga kommer att förfalla då staten blir lagfaren ägare till reservatsmarken eftersom avtalet inte är inskrivet i fastigheten.

Stockholms läns skogsstrategi

Norrskogen ingår i Erkens värdestrakt enligt *Strategi för formellt skydd av skog i Stockholms län*. Värdestrakten är en utpräglad kalkbarrskogstrakt där mycket av den skyddsvärda skogsmarken består av kalkrika barrblandskogar, barrsumpskogar och lövblandade barrskogar.

Förenlighet med översiktsplanen

Länsstyrelsen bedömer att bildandet av Norrskogens naturreservat är förenligt med kommunens översiktsplan, antagen 2004, i vilken Norrskogen och omgivande markers naturvärden uppmärksammas i flera sammanhang. Bland annat redovisas Erken med omgivande skogar som ett område av regionalt naturvårdsintresse, vilket enligt översiktsplanen bör bevaras, tas hänsyn till och skötas så att naturvärdena bevaras.

Hushållning med mark- och vattenområden

Länsstyrelsen bedömer att ett naturreservat i det aktuella området är väl förenligt med hushållningsbestämmelserna i 3 kap miljöbalken.

Intresseprövning

Länsstyrelsen finner vid en vägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken att det för att skydda och bevara ovanstående naturvärden finns skäl att besluta om att bilda ett naturreservat i området, att förordna om föreskrifter för att skydda området samt att fastställa en skötselplan. För att uppnå det starka skydd som behövs för områdets naturvärden bör föreskrifterna bland annat omfatta förbud mot såväl exploateringsföretag som skogsbruk.

Miljö kvalitetsmål

Länsstyrelsen bedömer att reservatet är förenligt med de nationella miljö kvalitetsmålen. Reservatsbildningen bidrar till att uppfylla miljömålet *Levande skogar* genom att skyddsvärd skogsmark undantas från

Beslut

Datum
2009-03-12

Beteckning
18513-2001-30439
0188-02-070

skogsproduktionen och får ett långsiktigt skydd enligt miljöbalken. Reservatsbildningen bidrar också till att uppfylla miljömålen *Myllrande våtmarker* och *Ett rikt växt- och djurliv*.

Ärendets beredning

I september 1997 inkom dåvarande Skogsvårdsstyrelsen med en förfrågan till Länsstyrelsen om synpunkter på vissa avverkningar i det aktuella området. Denna förfrågan resulterade i att de värdefullaste delarna av området skyddades genom två naturvårdsavtal på 10 respektive 50 år. I juni 2001 inkom Skogsvårdsstyrelsen med en skrivelse till Länsstyrelsen om att långsiktigt skydda hela det skifte som tidigare enbart skyddats i sina mest värdefulla delar. Länsstyrelsen har sedan 2004 fört diskussioner med markägaren om att skydda det aktuella området med ett beslut om naturreservat. Förhandlingarna resulterade i en markbytesaffär med markägaren 2008.

Länsstyrelsen har i enlighet med 24, 25 och 26 §§ förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. skickat förslaget till naturreservat på remiss till berörda sakägare och myndigheter. Yttranden har inkommit från Norrtälje kommun, SGU och Skogsstyrelsen vilka tillstyrker förslaget till naturreservat.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, Miljödepartementet, se bilaga 3.

Beslut i detta ärende har fattats av länsöverdirektör Stig Orustfjord. Vid ärendets slutliga handläggning har deltagit naturvårdschef Anders Nylén, länsantikvarie Mats Jonsäter, lantbruksdirektör Ulrika Geber, planchef Inger Holmqvist, länsassessor Kristina Heide samt miljöhandläggare Björn-Axel Beier, den sistnämnde föredragande.

Stig Orustfjord

Björn-Axel Beier

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan
3. Hur man överklagar

Sändlista

Beslut

Datum
2009-03-12

Beteckning
18513-2001-30439
0188-02-070

Reservatsbeslut + skötselplan

Christineholms Egendom AB, C/O Hargs Bruk AB, 742 95 HARGSHAMN
Norrtälje kommun, Box 800, 761 28 NORRTÄLJE
Riksantikvarieämbetet, Box 5405, 114 84 Stockholm
Skogsstyrelsen Östra Mälardalen, Galgbacksvägen 5, 186 30 VALLENTUNA
Sveriges geologiska undersökning, Box 670, 751 28 UPPSALA
Naturvårdsverket, 106 48 STOCKHOLM

Lantmäterimyndigheten i Stockholms län, Box 47700, 117 94 STOCKHOLM
(Efter laga kraft)

Endast beslut

Försvarsmakten, Högkvarteret, 107 85 STOCKHOLM (Efter laga kraft)
Livgardet, 196 85 Kungsängen
Roslagens polismästardistrikt, Biblioteksgången 11, 183 70 TÄBY (Efter laga kraft)

Kungörelse

Beslutet kungörs i ortstidning och Stockholms läns författningssamling.